

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Klimat och näringsdepartementet,
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Ert datum

Er beteckning
KN2026/00593

Vårt tjänsteställe, handläggare
FIHM, Melissa Goicoechea Feldtmann, 070-
838 49 14,
exp-fihm@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

**Yttrande avseende remiss av Naturvårdsverkets skrivelser;
Framställan med förenklingar och förbättringar i
spårbarhetssystemet för farligt avfall och Framställan om
att införa spårbarhet för långlivade organiska
föroreningar i avfall (KN2026/00593)**

Sammanfattning

FIHM delar Naturvårdsverkets uppfattning att spårbarheten, anteckningskrav och möjlighet att begära ut anteckningar och avfallsdokumentation utmed hela avfallskedjan behöver förbättras. Sammanfattningsvis anser FIHM att både spårbarheten och anteckningsplikten bör utökas så att den även omfattar förorenade jordmassor som klassas som icke farligt avfall, men som kan antas utgöra ringa eller mer än ringa risk vid återanvändning. FIHM har följande synpunkter på föreslagna ändringar:

1. Anteckningsskyldigheten enligt 6 kap. 8 § avfallsförordningen bör omfatta även den som behandlar icke-farligt avfall som ger upphov till nya fraktioner av farligt avfall. Vidare anser FIHM att det i bestämmelsen ska förtydligas att anteckningsskyldigheten även omfattar alla nya fraktioner som bildas vid en behandling.
2. FIHM anser att kravet på vid vilka halter anteckningsskyldighet enligt 6 kap. 9 § avfallsförordningen avseende POP-ämnen ska anpassas till ska

(ÄL)

Postadress
Försvarsinspektören
för hälsa och miljö
107 85 Stockholm

Besöksadress
Valhallavägen 117

Telefon
08-788 75 00

E-post, Internet
exp-fihm@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

vara de risker som kan uppstå för hälsa och miljön vid användning av avfallet istället för de gränser som anges i POP-förordningens bilaga IV.

3. 6 kap. 11 § avfallsförordningen bör formuleras så att det är möjligt för alla berörda tillsynsmyndigheter och avfallshanterare att kunna begära ut anteckningar om avfallet oavsett om de är tidigare eller senare i avfallskedjan.
4. 6 kap. 18 § (NV-05847-24) avfallsförordningen bör kompletteras med en tidsgräns på 5 dagar för när identifikationsnummer senast ska tilldelas till ett avfall.
5. FIHM ifrågasätter de generella gränserna på 200 kg eller 200 liter i 6 kap. 27 § avfallsförordningen (NV-05847-24) för att lämna transportanteckning enligt 3-4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret enligt 16§.

FIHM anser, utöver ovanstående synpunkter, att det behövs samordnande vägledning för tillsynsmyndigheter, entreprenörer, transportörer och mottagare av avfall för föreslagna förenklingar i förslaget ska kunna uppnås utan att orsaka skada för människors hälsa eller miljön.

Synpunkter

FIHM delar Naturvårdsverkets uppfattning att spårbarheten, anteckningskrav och möjlighet att begära ut anteckningar och avfallsdokumentation utmed hela avfallskedjan behöver förbättras.

Förslagen i remissen omfattar endast spårbarhet för farligt avfall (FA). FIHM ser behov av att både spårbarheten och anteckningsplikten utökas så att den även omfattar förorenade jordmassor som klassas som icke farligt avfall, men som kan antas utgöra ringa eller mer än ringa risk vid återanvändning. Spårbarhet är väsentligt för att göra det möjligt för lämnare, mottagare och tillsynsmyndigheterna att följa upp de risker som kan uppstå vid cirkulär återanvändning av avfallsmassor. FIHM föreslår därför att nya avfallsbegrepp tas fram som särskiljer oförorenat IFA som utgör mindre än ringa risk från förorenat IFA samt att nya EWC koder införs som harmoniserar med begreppen mindre än ringa, ringa och mer än ringa risk vid återanvändning för anläggningsändamål.

Samordnade vägledning behövs inte bara för tillsynsmyndigheterna, utan även för entreprenörer, transportörer som lämnar avfall och mottagare av avfall för att Sverige ska uppnå förenklingar i avfallshanteringen utan att orsaka skada för människors hälsa eller miljön.

Anteckningsskyldighet för den som behandlar farligt avfall (6 kap. 8 § avfallsförordningen)

Denna bestämmelse omfattar endast anteckningsskyldighet för den som yrkesmässigt behandlar farligt avfall och inte den som yrkesmässigt behandlar icke-farligt avfall.

FIHM anser att denna anteckningsskyldighet bör omfatta även den som behandlar icke-farligt avfall som kan ge upphov till nya fraktioner som är farligt avfall. Vidare anser FIHM att det i bestämmelsen ska förtydligas att anteckningsskyldigheten även omfattar alla nya fraktioner som bildas vid en behandling.

Vid behandling av både icke-farligt och farligt avfall kan ett eller flera nya fraktioner av farligt avfall uppstå. Exempelvis vid jordtvätt då en avfallsfraktion blir den renade jorden och föroreningarna som tvättats ur jorden hamnar i andra avfallsfraktioner exempelvis slam, filtermassa eller tvättvatten. Dessa fraktioner blir nya avfall som behöver bedömas och klassas och tilldelas andra avfallskoder än den obehandlade jorden. Spårbarhet behöver därför utformas så att det går att spåra, inte bara det ursprungliga avfallet, utan även de avfallsfraktioner som finns kvar eller uppstår efter behandlingen. Likaså kan kärl och utrustning som använts för att behandla avfallet behöva klassas som avfall eller behöva saneras innan riskerna upphör.

Anteckningsskyldighet för långlivade organiska föroreningar (6 kap. 9 § avfallsförordningen)

FIHM anser att kravet på vid vilka halter anteckningsskyldighet avseende POP-ämnen ska anpassas till ska vara de risker som kan uppstå för hälsa och miljön vid användning av avfallet istället för de gränser som anges i POP-förordningens bilaga IV.

Enligt remitterat förslag gäller anteckningsskyldigheten om ett avfall innehåller POP-ämnen om halterna överskrider de haltgränser som anges i bilaga IV till förordningen (EU) 2019/1021. Denna gräns är den gräns i POP-förordningen för när det krävs en avfallsbehandling som gör att ämnena förstörs eller omvandlas irreversibelt. Denna gräns är i många fall hundratals gånger högre än de halter för när dessa ämnen medför risk för hälsa och miljön.

Exempel på detta är om ett avfall innehåller 1 mg/kg PFOS. Detta är en halt som ligger långt över både Naturvårdsverkets riktvärde för känslig markanvändning, KM (0,003 mg/kg TS), och mindre känslig markanvändning, MKM (0,02 mg/kg TS) men långt under POP-förordningens 50 mg/kg TS. Om det funnits ett krav på att anteckna halterna av PFOS redan när risk för hälsa och miljö uppstår minskar risken att avfallet används olämpligt som t.ex. för utfyllnad i mark.

Ett ytterligare medskick rörande anteckningsskyldigheten är behovet av vägledning för att kunna bedöma när denna gäller för PFAS-ämnen. Detta då olika sammansatta PFAS-ämnen (prekursorer) i ett avfall som inte omfattas av POP-förordningen kan brytas ned till ämnen som omfattas av POP-förordningen.

Att på begäran från tidigare avfallsägare eller tillsynsmyndighet överlämna anteckningar så att avfallet kan följas upp i hela avfallskedjan och att på begäran kunna uppvisas avfallsanteckning under transport till tillsynsmyndighet (6 kap. 11 och 12 §§ avfallsförordningen)

FIHM tolkar formuleringen i 6 kap. 11 § som att endast tidigare avfallsägare eller tillsynsmyndighet kan begära att få ta del av anteckningarna. Paragrafen bör formuleras så att det är möjligt för alla berörda tillsynsmyndigheter att kunna begära ut anteckningar om avfallet oavsett om de är tidigare eller senare i avfallskedjan.

Vid hantering av farligt och förorenat avfall är det vanligt att avfallet förflyttas geografiskt så att två eller flera tillsynsmyndigheter berörs. Det kan vara olika tillsynsmyndigheter för platsen där de förorenade avfallsmassorna uppstår, platsen där de mellanlagras, platsen där de behandlas och platsen där de slutligen omhändertas långsiktigt. Det kan vara flera transportörer involverade i förflyttningarna och transportören kan i sin tur ha sitt säte i en helt annan kommun.

Naturvårdsverket ska tilldela identifikationsnummer till transportanteckning för farligt avfall (6 kap. 18 § avfallsförordningen)

Det är viktigt att avfallet tilldelas ett unikt identifikationsnummer inom de fem arbetsdagarna som gäller enligt andra bestämmelser för att underlätta spårbarheten. FIHM anser att paragrafen bör kompletteras med samma tidsgräns för när identifikationsnummer senast ska tilldelas ett avfall.

FIHM anser, utöver detta, att det behöver finnas rutiner för att upprätta identifikationsnummer när ett avfall vid en avfallsbehandling övergår till flera avfallsfraktioner med olika innehåll, halter och klassning.

Utlämnning av uppgifter i avfallsregistret på begäran från annan myndighet (6 kap. 24 § avfallsförordningen)

I förslaget bör övervägas om Strålskyddsmyndigheten bör inkluderas i listan på myndigheter som kan få ta del av anteckningar i avfallsregistret.

Skyldighet att ta fram transportanteckning och skyldighet att lämna uppgifter till avfallsregistret begränsas till mer än 200 kg eller 200 liter (6 kap. 27 § avfallsförordningen)

FIHM ifrågasätter de generella gränserna på 200 kg eller 200 liter för att lämna transportanteckning enligt 3-4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till

avfallsregistret enligt 16 §. FIHM anser att olika volym och viktgränser bör användas för olika avfall och dess farlighet. Konsekvenser för hälsa och miljön kan bli väsentligt olika vid felaktig hantering av 199 kg blyhagel eller 199 kg släckskumskoncentrat. För högkoncentrerade ämnen med stor risk för spridning och skada redan vid mycket låga halter bör krav på anteckning anpassas till den volym och vikt när oacceptabla risker kan uppstå vid felaktig hantering eller incident.

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av försvarsinspektör för hälsa och miljö Daniel Lilja. I handläggningen har senior inspektör Melissa Goicoechea Feldtmann och senior inspektör Joakim Hjelm deltagit. I den slutliga handläggningen har miljöjurist Jenny Sundberg och sektionschef Jessica Duf deltagit och som föredragande sektionschef Åsa Lindström.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Sändlista

Klimat och näringsdepartementet, kn.remissvar@regeringskansliet.se samt kopia till kn.cks.remisser@regeringskansliet.se